

HRUBÁ STAVBA JE POJEM VELMI VÝSTIŽNÝ: NAZNAČUJE, ŽE COSI JE HOTOVO, HODNĚ PRÁCE NÁS ALE JEŠTĚ ČEKÁ

Připravte se – začínáme!

NA CO SI DÁT POZOR

PŘI VÝKOPECH PRO ZÁKLADY,
JAKÝ JE SPRÁVNÝ POSTUP

PŘI POKLÁDCE LEŽATÉ KANALIZACE, PROČ SE PO BETONÁŽI STROPŮ NA STAVBĚ NIC NEDĚJE? TO JE JEN PÁR OTÁZEK, KTERÉ SE VYNOŘÍ VE CHVÍLI, KDY SE JAKO ZODPOVĚDNÍ STAVEBNÍCI ÚČASTNÍME KONTROLNÍCH DNŮ NA STAVBĚ ČI JSME JEN PŘIROZENĚ ZVĚDAVÍ PŘI POZOROVÁNÍ STAVEBNÍCH PRACÍ NA NAŠEM BUDOUCÍM DOMOVĚ.

Ing. Zuzana Staňková

Mluvíme-li o tom, že je dokončena hrubá stavba, máme na mysli dohotovení všech nosných konstrukcí domu od základů až po zastřešení. Do domu již neprší (je položena střešní krytina), ale nelze jej obývat. Chybí tady okna, dveře, omítky, podlahy a všechny povrchové úpravy, vnitřní instalace či zařizovací předměty jako je vana či kuchyňská linka. Dům do stadia dohotovené hrubé stavby roste zdánlivě velice rychle, vypadá to, že za chvíli budeme shánět stěhovací firmu. Nicméně do kolaudace ještě zbývá spousta času, který musí být věnován detailnímu dokončení domu. Tyto takřka neviditelné práce, které investor-laik leckdy není schopen ani okem postihnout, jsou práce velmi profesně náročné a čas potřebný na jejich zhotovení nelze násilně zkracovat nedodržením technologických postupů.

Ale vraťme se k hrubé stavbě. Máme právoplatné stavební povolení, máme projekt pro realizaci stavby, máme vybranou technologii a s vybranou stavební firmou jsme uzavřeli smlouvu o dílo. V této fázi je rovněž výhodné mít i svůj stavební dozor, který bude místo nás na realizaci stavby dohlížet. O všech těchto přípravných fázích jsme již podrobně psali, patříme tedy k téměř poloprofesionálním a velmi poučeným stavebníkům. Zatím jsme ale nepostavili vůbec nic.

CO NÁS TEDY ČEKÁ?

Prvním krokem při zahájení stavby je polohové a výškové vytyčení stavby na našem pozemku. Je vhodné tuto činnost svěřit odborné geodetické firmě, která

o výsledku své práce předá i náležitou zprávu s garancí.

Stavební firma v této fázi již zná území, ve kterém bude stavět. Musí mít připraven základní materiál na započetí stavby a rovněž v závislosti na roční době, v níž dochází k zahájení stavby, připravena příslušná opatření k zajištění všech v budoucnu použitých technologických postupů. Na stavenišťe již musí být přivedena elektřina (staveništní rozvaděč s napětím 380 V) a užitková voda – dvě média, bez nichž se stavba neobejde.

Pokud námi zvolená stavební firma nezajišťuje i výše uvedené práce, nejpozději v této chvíli nastává čas

k takzvanému předání stavenišťe. Pověřený zástupce stavební firmy a náš stavební dozor sepíší o tomto úkonu zápis, který bude součástí protokolu o předání stavenišťe. Od této chvíle můžeme začít mluvit o skutečné stavbě, která se brzy rozjede na plné obrátky.

Po vytyčení stavby mohou začít výkopové práce. Je to činnost zdánlivě jednoduchá, která často svádí k angažování méně kvalifikované pracovní síly. I tyto práce však podléhají přísným bezpečnostním předpisům, zejména v případě, že hloubení výkopů probíhá v zemínách se špatnou soudržností (písečité zeminy), kdy hrozí sesuv půdy z příliší

1 Než dostane náš budoucí domov finální podobu, čeká nás ještě spousta práce

2 Vyzdívky podkroví zahrnují především zdivo štítových stěn a nadezdívky atikového zdiva

3 Ve fázi hrubé stavby jsou domu pevně dány základní dispozice

strmých stěn. Zde mohou práce při neodborném provádění hlubokých výkopů, tedy především v případě podsklepeného domku, vést v lepším případě ke zranění. Hloubení výkopů pro podsklepený dům je práce určená pro těžkou mechanizaci, tedy pro bagr. I když zdánlivě drahé zařízení musíme zaplatit, cena lidské práce v případě svépomoci bývá dražší a především časově i fyzicky náročnější.

Po dokončení hlavních výkopových prací pro základy domu nastává čas na provedení rozvodů sítí, které se nacházejí pod základy. Ve většině případů se jedná pouze o ležatou kanalizaci, která odvádí odpadní vody z domu (z kuchyně a koupelen, případně i vody dešťové) a naváže na budoucí kanalizační přípojku, ať již bude ústít do obecní kanalizace či do naší čističky odpadních vod. Ležatá kanalizace musí být provedena pečlivě v předepsaném sklonu a v předepsaných profilech trubek, výkopy musí být dostatečně široké pro pískové lože, v němž bude kanalizace uložena. Toto pískové lože zajišťuje pro kanalizaci možnost nepatrných posunů vlivem dilatace a bude ji chránit před poškozením v průběhu dalších stavebních prací. I když stavíme dům nepodsklepený, kanalizace musí být uložena v nezamrzné hloubce, která se u nás pohybuje od 80 cm

v nížinách až do minimálně 120 cm v horských oblastech. Požadavek na nezamrznou hloubku je nutné dodržet i mimo půdorys domu. Pozor tedy v případě, že podlaha přízemí je vyzvednuta nad budoucí okolní terén kolem domku.

PRVNÍ SKUTEČNÁ STAVBA – ZÁKLADY

Zakládání rodinných domků se většinou obejde bez větších statických nároků na základové konstrukce. Výjimku tvoří domy stavěné v silně svažitém území, domy podsklepené, domky velmi rozlehlé či s výraznými výškovými změnami v půdorysu stavby. V každém případě se i u jednoduchého domu mohou po dokončení výkopových prací vyskytnout problémy, které nebylo možno ani při pečlivé přípravě stavby postihnout. V této chvíli by měl být na stavbu přizván statik, který základy domu počítal a projektoval, aby provedl tak zvané převzetí základové spáry. Tím potvrdí, že základové poměry odpovídají skutečným známým při přípravě stavby, a proces stavby může pokračovat dál. Pokud tomu tak není, statik navrhne opravu projektovaných základů a my můžeme být klidní, že náš budoucí dům bude kvalitně založen a kvůli statickým poruchám nevzniknou poruchy fasády.

Stavební firma provede základy podle projektu, ať se jedná o základovou desku, o základové pasy či jiný druh založení stavby, například zakládání na pilotách. V této chvíli nastává první oddechový čas při výstavbě domu. Základy jsou ze železobetonu, který vyžaduje technologickou přestávku na zrání – tedy na dobu, než dosáhne únosnosti předepsané pro pokračování stavebního

maratónu. Nicméně my již poprvé vidíme v reálu, jaký půdorys náš budoucí dům bude mít a naše fantazie se rozbíhá na plné obrátky. Opravdu není ten dům příliš malý? Kam přistavíme, když to nebude stačit? Je nutno podotknout, že je to zbytečná panika. Dům jsme zcela jistě pečlivě připravovali po dlouhý čas s mnoha odborníky a naše oči se jen daly ošálit deskou bez odvodových zdí.

STAVÍME DO VÝŠKY

První řada obvodového zdiva je opět důvodem k přeměření a kontrole všech rozměrů podle projektu. Zároveň je třeba v této chvíli připomenout problém vody a vlhkosti. Ať již máme domek podsklepený či bez suterénu, je třeba pod obvodové zdivo umístit hydroizolaci, která bude v další fázi stavby napojena na celé navržené hydroizolační souvrství, chránící

náš dům nejen před vodou, ale leckdy i před radonem. Po položení prvního „šáru“ cihel či tvárníc naše srdce stavebníka poskočí radostí. Už to jede, už náš dům roste. Na práci šikovných zedníků je radost se dívat. Najednou se vynoří okenní otvory, rýsují se dveře a je čas připravit konstrukci stropu. Pokud stavíme domek, kde budeme využívat podkroví – ať již k bydlení či k jiným účelům – bude strop

nad přízemím pravděpodobně železobetonový monolitický či skládaný z prvků do nosníků. Prvky mohou být keramické – hurdisky, popřípadě jiný systém skládané stropní konstrukce, který odpovídá technologii naší stavby, nebo strop z prefabrikovaných panelů. Pozor na vynechání otvoru pro schodiště do patra – zdánlivě banální připomínka, ale nezřídka se na ni zapomíná. Pokud stavíme domek přízemní bez plánované vestavby podkroví, může být strop nad přízemím již součástí střechy ve formě podhledu zavěšeného na konstrukci krovu. Železobetonový monolitický strop je opět důvodem ke

hydroizolačního souvrství včetně předepsané ochrany izolace je možno výkopy zasypat zeminou. Zásypy však mohou být provedeny až po dokončení montáže stropu nad suterénem domu.

CÍLOVÁ ROVINKA SE BLÍŽÍ

Podkrovní obvodové zdívo roste ještě rychleji než v přízemí. Vyzdění štítových stěn a nadezdívky atikového zdíva netrvá dlouhou, pak už následuje zpevnění stavby obvodovým věncem, na nějž bude uložena konstrukce krovu v případě, že střecha našeho domku bude šikmá, jinak se opakuje postup zdění jako v přízemí.

krovu je nutno provést opatření k ochraně dřeva před škůdci a hnilobou – důkladný nátěr speciálními prostředky, pokud dřevo nebylo ošetřeno již v tesařské dílně.

A co dál? Už jen koruna našeho domu – střešní krytina, kterou může být pálená či betonová taška, skládané tvarovky, plech či jiný materiál podle projektu a sklonu střešních rovin. Při montáži střešní krytiny zároveň klempíři osadí okapní prvky a montážní firma střešní okna či střešní vikýře. Na důkaz úspěšného konce a na oslavu ukončení hrubé stavby se leckde na hřeben střechy připevňuje májka (glajcha) – malý stromeček ozdobený barevnými

4 Při montáži střešní krytiny jsou osazeny i klempířské prvky, případně vikýře a střešní okna

krátkému oddechu z již známého důvodu technologické přestávky na zrání betonu.

V této chvíli je čas provést vertikální hydroizolaci sklepního zdíva. Na pečlivém provedení této izolace záleží, zda budeme mít v budoucnu suchý sklep. Po provedení

Současně může probíhat stavba zděných příček v přízemí domu. Teď se vymění profesionálové a nastoupí parta znalců dřeva – tesaři. Dřevěné prvky krovu již mají jistě nachystané a práce jde rychle od ruky. Po dokončení montáže nosných prvků

fáborky. Dům je sice zatím bez oken a definitivních dveří, ale stojí, má základy, stěny, stropy a střechu. Neprší nám do něj a další práce už se mohou odbývat v klidu a suchu.